

הַלְבוֹת מְכִירָה פֶּרֶק יט

א. אָסוּר לְמוֹכֵר לְמֹכֵר לַחֲבֵרוֹ קֶרֶק אוֹ מִטְלָטְלִין שֵׁישׁ עָלֶיהֶן עֶסְקִין וַיֵּשׁ בָּהֶן דִּין, עַד שִׁוְדִיעוֹ: שְׂאָף עַל פִּי שְׁהֶאֱחָרִיּוֹת עָלָיו, אֵין אָדָם רוֹצֶה שְׂיִתֵּן מְעוֹתָיו, וַיֵּרֵד לְדִין וַיְהִיָּה נִתְבַּע מֵאַחֲרִים.

ב. הַמוֹכֵר קֶרֶק לַחֲבֵרוֹ, וְאַחַר שֶׁקִּנְיָה הַלּוֹקֵחַ בְּאַחַד מִן הַדְּרָכִים שֶׁקִּוְנִין בָּהֶן, קָדָם שִׁשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ, יֵצְאוּ עָלֶיהָ מְעַרְעָרִין הָרִי זֶה יָכוֹל לַחֲזוֹר בּוֹ: שְׂאִין לָךְ מוֹם גָּדוֹל מִזֶּה, שְׁעַדִּין לֹא נִהְנֶה בּוֹ וּבָאוּ הַתּוֹבְעִין. לְפִיכָךְ יִבְטַל הַמָּקָח, וַיִּחְזֹר הַמוֹכֵר אֶת הַדְּמִים וַיַּעֲשֶׂה דִין עִם הַמְעַרְעָרִין.

ג. וְאִם נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ הַלּוֹקֵחַ כָּל שֶׁהוּא, וְאִפְלוּ דָשׁ הַמָּצֵר שָׁלָה וַעֲרָבוּ עִם הָאָרֶץ אֵינּוּ יָכוֹל לַחֲזוֹר בּוֹ, אֲלֹא עוֹשֶׂה דִין עִם הַמְעַרְעָרִין; וְאִם הוֹצִיאוּהָ מִיָּדוֹ בְּדִין, יִחְזֹר עַל הַמוֹכֵר בְּדִין כָּל הַנִּטְרָפִין.

ד. כָּל הַמוֹכֵר קֶרֶק אוֹ עֶבֶד אוֹ שְׂאָר מִטְלָטְלִין, הָרִי זֶה חַיֵּב בְּאַחֲרִיּוֹתָן. פִּיעֵד: אִם הוֹצִיאוּ הַמָּקָח מִיָּד הַלּוֹקֵחַ מִחֲמַת הַמוֹכֵר חֲזוֹר הַלּוֹקֵחַ וְנוֹטֵל כָּל הַדְּמִים שֶׁנָּתַן מִן הַמוֹכֵר, שֶׁהָרִי נִלְקַח הַמָּקָח מִחֲמַתּוֹ.

ה. כֶּךָ הוּא הַדִּין בְּכָל מִמְכָּר, אִף עַל פִּי שֶׁלֹא פִּרַשׁ הַלּוֹקֵחַ דְּבָר זֶה אֲלֹא קִנְיָה סֵתָם. אִפְלוּ מִכֵּר הַקֶּרֶק בְּשֹׁטֵר, וְלֹא הִזְכִּיר בּוֹ הָאַחֲרִיּוֹת הָרִי זֶה חַיֵּב בְּאַחֲרִיּוֹתָהּ: שְׁהֶאֱחָרִיּוֹת שֶׁלֹא הִזְכָּרָה, טַעוֹת סוֹפֵר הִיא.

ו. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֶׁהוֹצִיאוּ הַמָּקָח מִיָּד הַלּוֹקֵחַ בֵּית דִּין שְׁלִישְׁרָאֵל, כְּגוֹן שֶׁהָיָה הַמָּקָח מִטְלָטְלִין וְהָיוּ גְנוּבִין אוֹ גְזוּלִין, אוֹ שֶׁהָיָתָה הַקֶּרֶק גְּזוּלָה, אוֹ שֶׁבֹא בְּעַל חוֹב שֶׁלְמוֹכֵר וְטִרְפָּה מִיָּד הַלּוֹקֵחַ; וְהַכֹּל בְּבֵית דִּין שְׁלִישְׁרָאֵל.

ז. אֲבָל אִם הַגּוֹי הוּא שֶׁהוֹצִיא הַמָּקָח מִיָּד הַלּוֹקֵחַ בֵּין בְּדִין הַמֶּלֶךְ, בֵּין בְּעֶרְכִּיּוֹת שֶׁלָּהֶן אֵין הַמוֹכֵר חַיֵּב בְּאַחֲרִיּוֹתוֹ; וְאִף עַל פִּי שֶׁהַגּוֹי טוֹעֵן שֶׁהַמוֹכֵר גָּנַב חֶפֶץ זֶה אוֹ גָּזְלוּ מִמֶּנּוּ, וְהִבִּיא עֲדֵי גוֹיִים עַל כֶּךָ אֵין הַמוֹכֵר חַיֵּב כָּלוּם: שֶׁזֶה אֵנֶס הוּא, וְאֵין הַמוֹכֵר חַיֵּב בְּאַחֲרִיּוֹת הָאֵנֶס.

ח. הַמוֹכֵר קֶרֶק לַחֲבֵרוֹ, וְהִתְנֶה עִמּוֹ שֶׁכָּל אֵנֶס שִׁוְלֵד בְּקֶרֶק זֶה יְהִיָּה חַיֵּב לְשַׁלֵּם אִפְלוּ בָּא גּוֹי וּגְזָלָה מִחֲמַת הַמוֹכֵר, חַיֵּב לְשַׁלֵּם. אֲבָל אִם נִפְסַק הַנֶּהָר שֶׁהָיָה מְשָׁקָה אוֹתָהּ, אוֹ שֶׁחֲזַר הַנֶּהָר לַעֲבֹר בְּתוֹכָהּ וְנַעֲשֶׂת בְּרָכָה, אוֹ שֶׁבָּאָה זִוְעָה וְהִשְׁחִיתָהּ אוֹתָהּ הָרִי זֶה פְטוּר: שְׂאֵלוֹ וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן אֵנֶס שְׂאֵינּוּ מְצוּי הוּא, וְלֹא עָלָה עַל לֵב הַמוֹכֵר דְּבָר זֶה הַפְּלֵא בַּעֲת שֶׁהִתְנֶה; וְכָל אֵנֶס שְׂאֵינּוּ מְצוּי, אֵינּוּ בְּכָלֵל תְּנָאי זֶה.

ט. וְהוּא הַדִּין לְכָל תְּנָאי שֶׁבְּמִמוֹן, שְׂאוּמְדִין דַּעַת הַמִּתְנֶה, וְאֵין כּוֹלְלִין בְּאוֹתוֹ הַתְּנָאי אֲלֹא הַדְּבָרִים הַיְדוּעִין שֶׁבְּגִלְלָן הָיָה הַתְּנָאי, וְהֵם שֶׁהָיוּ בְּדַעַת הַמִּתְנֶה בַּעֲת שֶׁהִתְנֶה.

י. מַעֲשֶׂה בְּאַחַד שֶׁשָּׂכַר מַלְחִים לְהַעֲבִיר שְׂמִשְׁמִין לְמָקוֹם פְּלוּנִי, וְהִתְנֶה עִמָּהֶם שֶׁהֵן חַיִּבִּין בְּכָל אֵנֶס שִׁיאֲרַע לָהֶם עַד שִׁיִּגְיעוּ הַשְּׂמִשְׁמִין לְמָקוֹם פְּלוּנִי, וְנִפְסַק הַנֶּהָר שֶׁהָיוּ מוֹלִיכִין בּוֹ; וְאָמְרוּ חֲכָמִים זֶה אֵנֶס שְׂאֵינּוּ מְצוּי, וְאֵין חַיִּבִּין לְהוֹלִיךְ שְׂמִשְׁמִין אֵלּוֹ עַל גְּבִי בַּהֲמָה עַד אוֹתוֹ הַמָּקוֹם. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בָּזֶה.

יא. המוכר קרקע לחברו, והתנה המוכר שלא יהיה עליו אחריות אפלו נודע בודאי שזו הארץ גזולה, ויצאת מיד הלוקח אין המוכר חייב כלום; ואין צריך לומר אם בא בעל חוב וטרפה, שאינו מחזיר לו כלום: שכל תנאי שבממון קיים.

יב. ראובן שמכר שדה לשמעון שלא באחריות, ובא לוי להוציאה מיד שמעון אם רצה ראובן לעשות דין עם לוי, עושה; ואין לוי יכול לומר לו מה לי ולך, והרי אין עליך אחריות שהרי ראובן אומר לו אין רצוני שתהיה לשמעון תרעמת עלי, שהרי הפסיד בגללי.

יג. ראובן שמכר שדה לשמעון שלא באחריות, וחזר ולקחה משמעון באחריות, ובא בעל חוב שלראובן לטרף אותה ממנו אינו יכול לחזר על שמעון: שאף על פי שלא קבל עליו אחריות לשמעון, אחריות עצמו קבל, שלא יהיה הוא המוכר, והוא המוציא לעצמו.

יד. אבל אם בא בעל חוב שליעקוב אביהם, וטרפה מיד ראובן חוזר בכל הדמים על שמעון: מפני ששמעון קבל לו האחריות, וראובן לא קבל לשמעון אחריות אחרים כלל.

הלכות מכירה פ"ק ב

א. המבקש לקנות מקח מחברו, מוכר אומר במאתים אני מוכר, והלוקח אומר אני קונה אלא במנה, והלך זה לביתו וזה לביתו, ואחר כך נתקבצו, ומשך זה החפץ סתם אם המוכר הוא שתבע הלוקח ונתן לו החפץ, אינו נותן אלא מנה; ואם הלוקח הוא שפא ומשך החפץ סתם, חייב לתן מאתים.

ב. הלוקח מקח מאחד מחמשה בני אדם, וכל אחד מהן תובע אותו ואומר אני הוא בעל המקח, והוא אינו יודע ממי מהן לקח מניח דמי המקח ביניהם, ומסתלק; ויהיו הדמים מנחין עד שיודו, או עד שיבוא אליהו. ואם היה חסיד, נותן דמים לכל אחד ואחד כדי לצאת ידי שמים.

ג. לקח מקח מאחד מהן, וכפר בו ונשבע על שקר, ועשה תשובה והרי הוא רוצה לשלם, וכל אחד ואחד תובע אותו ואומר אני הוא שכפרת בי ונשבעת לי, והוא אומר אני יודע חייב לשלם לכל אחד ואחד, מפני שעבר עברה.

ד. נאמן בעל המקח לומר לזה מכרתי, ולזה לא מכרתי: אימתי, בזמן שהמקח יוצא מתחת ידו. אבל אם אין המקח יוצא מתחת ידו, הרי הוא עד אחד בלבד, ודינו בעדות זו כדין כל אדם, שהרי אינו נוגע בעדותו.

ה. לפיכך אם נטל הדמים משנים, ונטל מאחד מדעתו ומאחד בעל פרוחו, ולא ידע ממי נטל מדעתו וממי נטל בעל פרוחו בין שהיה המקח בידו, בין שהיו שניהן תופסין בו אין כאן עדות כלל, וכל אחד משניהן נשבע בתקנת חכמים בנקיטת חפץ ונוטל חצי המקח וחצי הדמים.

ו. הרי שטען על חברו ואמר מכרתי לי, וזה אומר לא מכרתי, או מכרתי, ולא נתת לי דמים; או שטען הלוקח שנתן הדמים,

ועדין לא משך, או שאמר משכתי ולא ראיתי מום זה, והמוכר
אומר לו הודעתיו לך; או שאמר האחד מהם כך וכך היה תנאי
בינינו, והאחד אומר לא היה שם תנאי: בכל אלו הטענות
וכיוצא בהן המוציא מחברו, עליו הראיה.

ז. לא היתה שם ראיה נשבע הכופר שמבקשין להוציא מידו,
שבועת הסת; ואם הודה במקצת, או שיש עליו עד אחד נשבע
שבועת התורה, כשאר הטענות כלן.

ח. אמר לחנוני תן לי דינר פרות, ונתן לו, והרי הפרות מנחין
ברשות הרבים, והחנוני תובע הדינר, ובעל הבית אומר לו נתתיו
לך והשלכת אותו לתוך כיסך הרי זה הלוקח נשבע בתקנת
חכמים בנקיטת חפץ, ונוטל הפרות, הואיל וכבר יצאו מרשות
המוכר, והרי הן ברשות הרבים. ואלו היו ברשות הלוקח היתה
נשבע הסת, ונפטר; ואלו היו עדין ברשות החנוני היתה נשבע
הסת, וישארו פרותיו אצלו.

ט. נתן הלוקח דינר לחנוני, ובא לטל פרות המנחין ברשות
הרבים, ואמר לו החנוני דינר זה שנתת לי עכשו הוא דמי פרות
שכבר נתתים לך והולכתם לתוך ביתך, אבל פרותי אלו המנחין
ברשות הרבים מעולם לא מכרתים לך הרי החנוני נשבע
בתקנת חכמים בנקיטת חפץ שכך היתה הדבר, ומחזיר פרותיו
לחנוני: שהרי לא הודה לו שמכרן מעולם. ואלו היו בחנותו,
היתה נשבע הסת כמו שבארנו.

י. וכן הדין בנותן דינר לשלחני לטל מעות, בזמן שהמעות
צבורין ברשות הרבים אם הודה השלחני שמכרן, ועדין לא
נטל הדינר נשבע הלוקח בנקיטת חפץ שנתן, ונוטל המעות;
ואם לא הודה שמכרן, אף על פי שמודה שלקח ממנו דינר
עתה, וטוען שדינר זה דמי המעות שכבר הוליכן הלוקח לתוך
ביתו הרי השלחני נשבע בנקיטת חפץ, ויחזיר מעותיו לחנותו.

יא. המחליף פרה בחמור, וילדה, וכן המוכר שפחתו, וילדה
זה אומר עד שלא מכרתי ילדה, וזה אומר משלקחתי ילדה,
אפלו אמר המוכר איני יודע על הלוקח להביא ראיה. אף על
פי שהפרה עומדת באגם, והשפחה עומדת בסמטה הרי הן
בחזקת המוכר, עד שייביא הלוקח ראיה.

יב. לא הביא ראיה, ישבע המוכר בנקיטת חפץ על ולד הפרה.
אבל על ולד השפחה, אינו נשבע אלא הסת, שאין נשבעין
בנקיטת חפץ על העבדים ולא על הקרקעות, כמו שיתבאר
בהלכות טוען ונטען.

יג. זה אומר איני יודע, וזה אומר איני יודע, ואינה ברשות
אחד מהן יחלקו; זה אומר ברשותי ילדה, והאחר שותק זכה
הטוען בולד.

יד. מי שהיו לו שני עבדים קטן וגדול, או שתי שדות גדולה
וקטנה, הלוקח אומר גדולים לקחתי, והמוכר אומר קטנים
הוא שמכרתי על הלוקח להביא ראיה, או ישבע המוכר הסת
שלא מכר אלא קטן.

טו. אמר הלוקח גדול לקחתי, והמוכר שותק זכה בגדול. ואם
אמר המוכר איני יודע, על הלוקח להביא ראיה; או ישבע
המוכר הסת שאינו יודע, ואין לזה אלא הקטן.

זו. כל מי שנלד הספק ברשותו, עליו להביא ראיה. כיצד: המחליף פרה בחמור, ומשך בעל החמור את הפרה, ולא הספיק בעל הפרה למשך את החמור, עד שמת החמור על בעל החמור להביא ראיה שהיתה חמורו קימת, בעת משיכת הפרה. וכן כל כיוצא בזה.

יז. מחט שנמצאת בעבי בית הכוסות, ונקבה אותו נקב מפלש אם נמצא עליה קרט דם, בידוע שזו נטרפה קדם שחיטה; לפיכך אם הגלד פי המכה, בידוע שהיא היתה טרפה שלושה ימים קדם שחיטה. לא הגלד פי המכה הרי הדבר ספק, ועל הטבח להביא ראיה שקדם לקיחתו נטרפה: שהרי ברשותו נלד הספק. ואם לא הביא ראיה, ישלם הדמים למוכר כמו שבארנו.

הלכות מכירה פרק כא

א. המקנה לחברו דבר שאינו מסים אם היה מינו ידוע, אף על פי שאין מדתו או משקלו או מנינו ידוע הרי זה קנה; ואם אין מינו ידוע, לא קנה.

ב. כיצד: ערמה זו שלחטים אני מוכר לך בכך וכך, שק זה המלא תאנים אני מוכר לך בכך וכך, מרתף זה שליין אני מוכר לך בכך וכך אף על פי שאין מדת הערמה ידועה, ולא משקל התאנים ולא מנין הקנקנים ידוע הרי ממכרו קים, אף על פי שמצא חסר או יתר על האמד שהיה בדעתם; ויש להם הוניה, לפי השער שבשוק כמו שבארנו.

ג. אבל האומר לחברו כל מה שיש בבית הזה אני מוכר לך בכך וכך, כל מה שיש בתבה הזאת או בשק הזה אני מוכר לך בכך וכך, ורצה הלוקח ומשך אין כאן קנין כלל, שלא סמכה דעת הלוקח: שהרי אינו יודע מה יש בו אם תבן או זהב, ואין זה אלא כמשחק בקביה. וכן כל כיוצא בזה.

ד. וכן המוכר לחברו בעשרה דינרין חטים, ולא פסק כמה סאה מכר לו נותן לו כשער שבשוק בשעת המכירה. וכל החוזר בו מאחר נתינת הדמים, ולא רצה בשער שהיה בשוק בשעת מתן המעות מקבל מי שפרע כמו שבארנו.

ה. המוכר מקום לחברו לעשות לו בית, או רפת בקר, וכן המקבל מחברו לעשות לו בית חתנות לבנו, או בית אלמנות לבתו עושה ארבע אמות על שש. מכר לו מקום בית גדול, עושה שמונה על עשר. מכר לו מקום טרקלין, עושה עשר על עשר. תרפץ שלחצר, שתים עשרה על שתים עשרה. ורום כל בית ובית, כחצי ארכו וכחצי רחבו.

ו. המוכר מקום לחברו לעשות לו קבורה, וכן המקבל מקום מחברו לעשות בו קבורה עושה מערה, ופותח למערה שמונה קברות, שלוש מפתן ושלוש מפתן, ושניים מכנגד הנכנס למערה: מדת המערה ארבע אמות על שש, וכל קבר וקבר ארץ ארבע אמות ורחב ששה טפחים ורם שבעה; נמצא בין כל קבר וקבר שמן הצדדין אמה ומחצה, ובין השניים האמצעיים שתי אמות.

ז. המוכר לחברו בתוך שדהו מקום אמת המים להשקות בה בית

הַשְּׁלֵחִין נוֹתֵן לוֹ בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ אִמָּה שְׂרָחֶבֶה שְׁתֵּי אֲמוֹת, וְאִמָּה מִכָּאן וְאִמָּה מִכָּאן לֹאגָפִיָּה. וְאִם מָכַר לוֹ אֲמַת הַמַּיִם לְהַשְׁקוֹת בָּהּ בְּקִלּוֹן נוֹתֵן לוֹ אִמָּה שְׂרָחֶבֶה אִמָּה, וְחֻצֵּי אִמָּה מִכָּאן וְחֻצֵּי אִמָּה מִכָּאן לֹאגָפִיָּה.

ח. אֵלּוּ הָאֲגָפִין בְּעַל הַשְּׂדֵה נוֹטְעֵן, אָבֵל אֵינוֹ זוֹרְעֵן: שֶׁהֲזָרְעִים מִחֻלְחָלִין אֶת הַקֶּרֶקַע, וּמִקְלָקְלִין אֶת אֲמַת הַמַּיִם. וְאֲמַת הַמַּיִם הַזֹּאת שִׁכְּלוּ אֲגָפִיָּה בְּעַל הָאִמָּה מִתְקַנָּה מֵעֶפֶר אוֹתָהּ הַשְּׂדֵה, שֶׁעַל מִנֵּת כֵּן קִבֵּל עָלָיו הַמוֹכֵר לְהִיּוֹת אֲמַת הַמַּיִם בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ.

ט. הַמוֹכֵר לַחֲבֵרוֹ דֶּרֶךְ בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ אִם דֶּרֶךְ יָחִיד מָכַר לוֹ, נוֹתֵן לוֹ רַחֵב שְׁתֵּי אֲמוֹת וּמִחֲצָה כְּדֵי שִׁיעֲמַד חֲמוּר בְּמִשְׁאֹו עַל אֲרֹךְ הַדֶּרֶךְ. מָכַר לוֹ דֶּרֶךְ בֵּין עִיר לְעִיר, נוֹתֵן לוֹ רַחֵב שְׁמוֹנֶה אֲמוֹת בְּאֲרֹךְ הַדֶּרֶךְ.

י. מָכַר לוֹ דֶּרֶךְ הָרַבִּים, נוֹתֵן לוֹ רַחֵב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אֲמָה. דֶּרֶךְ הַמֵּלֶךְ וְדֶרֶךְ הַקֶּבֶר, אֵין לָהּ שְׁעוֹר; וַיִּרְאֶה לִי שְׂזֵה כְּמוֹכֵר דָּבָר שְׂאִין מִינּוֹ יָדוּעַ. מָכַר לוֹ מְקוֹם לְמַעֲמַד, נוֹתֵן לוֹ בֵּית אַרְבַּעַת קָבִים. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ בּוֹר וְכוּתְלִיָּה אֲנִי מוֹכֵר לָךְ, נוֹתֵן לוֹ רַחֵב הַכּוֹתֵל שְׁלוֹשָׁה טַפְחִים.

יא. הַמוֹכֵר שְׂדֵה לַחֲבֵרוֹ, וּמָסַר לוֹ מִצָּר אֶחָד אֲרוֹךְ וּמִצָּר אֶחָד קָצֵר אִם הָיָה הָאֲרוֹךְ שְׁלֹאִישׁ אֶחָד, לֹא קָנָה מִן הָאֲרוֹךְ אֶלָּא כְּנֶגֶד הַקָּצֵר; וְאִם הָיָה שְׁלֹשִׁים, יִקְנֶה כְּנֶגֶד רֹאשׁ תוֹר.

יב. הָיָה מִצָּר רְאוּבֵן מְזֻרָח וּמַעֲרָב, וּמִצָּר שְׁמַעוֹן צָפוֹן וְדָרוֹם צָרִיךְ שִׁיכְתֹּב לוֹ מִצָּר רְאוּבֵן מִשְׁתֵּי רוּחוֹת, וּמִצָּר שְׁמַעוֹן מִשְׁתֵּי רוּחוֹת.

יג. מָסַר לוֹ מִצָּר רֹאשׁוֹן וּמִצָּר שֵׁנִי וּמִצָּר שְׁלִישִׁי, וְלֹא מָסַר לוֹ מִצָּר רְבִיעִי קָנָה הַשְּׂדֵה כְּלָה. אָבֵל הַמִּצָּר הָרַבִּיעִי אִם הָיָה מִבְּלַע בְּתוֹךְ הַמִּצָּרִים, וְאֵין עָלָיו רֶכֶב שְׁלִדְקָלִים, וְאֵין בּוֹ תַשְׁעַת קָבִין קָנָה אֵף הַמִּצָּר הָרַבִּיעִי; וְאִם לֹא הָיָה מִבְּלַע, וַיֵּשׁ עָלָיו רֶכֶב דְּקָלִים, אוֹ שִׁישׁ בּוֹ תַשְׁעַת קָבִין לֹא קָנָהוּ.

יד. הָיָה מִבְּלַע וַיֵּשׁ עָלָיו רֶכֶב דְּקָלִים, אוֹ יֵשׁ בּוֹ תַשְׁעַת קָבִין, אוֹ שְׁלֹא הָיָה מִבְּלַע וְאֵין עָלָיו דְּקָלִים, וְאֵין בּוֹ תַשְׁעַת קָבִין הָרִי הַדָּבָר מָסוּר לְבֵית דִּין: כְּפִי מַה שִּׁירָאוּ, וְלֹאִיזָה דֶּרֶךְ שֶׁדַּעְתָּן נוֹטָה יַעֲשׂוּ.

טו. סִיִּם לוֹ אֶת הַזְּוִיּוֹת בְּלֶבֶד, וְלֹא סִיִּם לוֹ אֶת הַמִּצָּר שְׁלֹכַל הָרוּחַ, אוֹ שְׁסִיִּם לוֹ שְׁנֵי מִצָּרִים כְּמִין גֵּם, אוֹ שְׁסִיִּם לוֹ חֶלֶק מִכָּל רוּחַ וְרוּחַ הָרִי זֶה לֹא קָנָה אֶת כְּלָה; אֶלָּא יִקְנֶה מִמֶּנָּה כְּפִי מַה שֶּׁמָּסַר לוֹ, וְכִמּוֹ שִׁירָאוּ הַדִּינִין.

טז. הַמוֹכֵר בֵּית לַחֲבֵרוֹ בְּבִירָה גְדוֹלָה אֵף עַל פִּי שֶׁמָּסַר לוֹ מִצָּרִים הַחִיצוֹנִים, וְאֵף עַל פִּי שִׁישׁ שֵׁם מַעֲט שְׁקוּרָאִין לְבִירָה בֵּית לֹא קָנָה אֶלָּא הַבֵּית בְּלֶבֶד, שֶׁהַמִּצָּרִים הוּא שֶׁהִרְחִיב לוֹ; וְאֵלּוּ מָכַר לוֹ כָּל הַבִּירָה, הָיָה כּוֹתֵב לוֹ וְלֹא הִנַּחְתִּי לִפְנֵי בְּמָכַר זֶה כָּלוּם. וְכֵן הַמוֹכֵר שְׂדֵה בְּבִקְעָה גְדוֹלָה, וּמָסַר לוֹ מִצָּר הַבִּקְעָה מִצָּרִים הֵם שֶׁהִרְחִיב לוֹ.

יז. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ שְׂדוֹת אֲנִי מוֹכֵר לָךְ, מַעוֹט שְׂדוֹת שְׁתֵּים. אָמַר לוֹ כָּל שְׂדוֹת אֶפְלוֹ שְׁלוֹשׁ וְאַרְבַּע, חוּץ מִגִּנּוֹת וּפְרָדֵסִים. אָמַר לוֹ נִכְסֵי אֶפְלוֹ גִּנּוֹת וּפְרָדֵסִים, חוּץ מִבֵּתִים וְעֵבֶדִים. וְאִם

אמר לו כל נכסי אפלו עבדים ובתים וכל המטלטלין הידועים לו, ואפלו תפלין שבראשו בכלל המכר.

יח. האומר לחברו בית מבתי אני מוכר לך, ושור בשורי אני מוכר לך נותן לו הקטן שבהן. מת אחד מן השורים, או שנפל אחד מן הבתים מראה לו זה שמת או שנפל, שיד בעל השטר על התחתונה.

יט. האומר לחברו שדה דבי חיא אני מוכר לך, והיו לו שתי שדות הנקראים בשם זה אינו קונה אלא הפחותה שבשתיהן. וכן כל כיוצא בזה.

כ. האומר לחברו שדה ראובן אני מוכר לך, וכיון שבא הלוקח להשתמש בה, אמר לו המוכר זו אינה שדה שהיתה שלראובן אלא כך היא קרויה, ולעולם לא היתה לו, אלא זו היא שלראובן ולקחתיה ממנו, והיא שמכרתי לך על המוכר להביא ראיה; ואם לא הביא, זוכה הלוקח באלו שכל העם קוראים לה שלראובן. וכן כל כיוצא בזה, הלך אחר השם הפשוט בפי הכל.

כא. האומר לחברו חצי שדי אני מוכר לך שמין כמה שווה כל השדה, ונותן לו מן הפחוש שבה מה ששווה חצי הדמים שלכל השדה. וכן אם אמר לו חצייה בדרום אני מוכר לך שמין דמי כלה, ונותן לו בדרומה כחצי כל הדמים.

כב. ומקבל עליו הלוקח לעשות בחלקו מקום הגדר, ומאחורי הגדר סמוך לגדר חריץ קטן רחב שלושה טפחים, וחוצה לו חריץ אחר גדול רחב תשעה טפחים, ובין שני החריצין רחב טפח. כל זה כדי שלא תקפץ הנמיה וכיוצא בה.

כג. היתה לו חצי שדה, ואמר לחברו חצי שיש לי בשדה מכרתי לך קנה החצי כלו. אמר לו חצי בשדה שיש לי, לא קנה אלא רביע. אמר לו מצר שדה שממנה נחלקת, או שממנה נפסקת, או שממנה נחצית אם אמר לו ואלו מצריה, קנה חצייה; ואם לא מסר לו מצריה, לא קנה מצריה אלא בית תשעת קבין בלבד.